



Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (nr.193 din 23.08.2021)

Direcția generală juridică a examinat, în conformitate cu prevederile art. 54 din Regulamentul Parlamentului, proiectul de lege specificat în titlu și expune următoarele considerații.

I. Aspecte generale

1. Proiectul supus avizării a fost înaintat spre examinare Parlamentului cu titlu de inițiativă legislativă a deputaților în Parlamentul Republicii Moldova, dnii Perciun D. și Marian R., în conformitate cu prevederile art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin proiect se propune modificarea Legii nr.278/2007 privind controlul tutunului și art.91¹ din Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008.

3. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art.66 din Constituție.

4. Conform clauzei de adoptare, proiectul de lege este atribuit la categoria legilor organice, în corespundere cu prevederile art.72 din Constituție și art. 10 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

5. Potrivit notei informative, proiectul de lege supus examinării are ca obiectiv readucerea legislației în domeniul controlului tutunului în conformitate cu prevederile legislative aprobate în anul 2015 și 2019 și stabilirea măsurilor legale de prevenire a accesului minorilor la produse din tutun și la produse conexe.

II. Observații de conținut și tehnică legislativă

6. Precizăm că, alin.(6) al art.47 din Regulamentul Parlamentului și art.32-38 din Legea nr.100/2017 stabilesc obligația prezentării, la înaintarea proiectului de act legislativ depus spre dezbatere, a rezultatelor consultărilor publice asupra proiectului, expertizei juridică, anticorupție, economică, financiară, științifică, ecologică și de alt gen. Atenționăm că, acestea lipsesc,

iar, nota informativă nu prezintă explicații privind motivul neprezentării actelor respective.

7. Potrivit art. 32 alin. (1) din Legea nr.100/2017, proiectul urma a fi transmis spre avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate, precum și, reprezentanților societății civile, care întocmesc și prezintă autorului avizele la proiect. Constatăm că, proiectul de lege a fost înaintat în Parlament fără careva avize, fapt care denotă încălcarea procedurii de prezentare a proiectului de lege în Parlament.

8. Întrucât proiectul de lege va avea impact asupra activității de întreprinzător, menționăm că, potrivit art.13 alin.(2) din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și art.25 alin.(2) din Legea nr.100/2017, este necesară prezentarea actului de analiză a impactului de reglementare, care este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ. Acesta reprezintă analiza de impact asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului, și în temeiul art.34 alin.(4) din Legea nr.100/2017, urma a fi remisă Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător. În acest sens, reiterăm că o asemenea analiză nu a fost efectuată, iar, nota informativă nu prezintă explicații privind motivul neprezentării acesteia.

9. Referitor la structura actului normativ, atestăm încălcarea normelor de tehnică legislativă (art.63 alin.(2) al Legii nr.100/2017), deoarece proiectul de lege prezintă multiple modificări ale articolelor Legii nr.278/2007 și art.91¹ al Codului Contravențional fără divizarea în puncte, subpuncte a ideilor indicate în cele trei capitole (I.-III.).

10. De asemenea, reținem faptul că, autorii proiectului nu au indicat în nota informativă motivul necesității completării conținutului proiectului de lege cu prevederi ce țin de **„dispozitive și accesorii de utilizare, reîncărcare, sau încălzire a acestora”**, rezumându-se la invocarea faptului că se dorește *„readucerea legislației privind controlul tutunului în albia celei aprobate în 2015 și 2019”*, cu toate că, nici în 2015, nici în 2019, Legea nr.278/2007 nu reglementa în redacția propusă prin prezentul proiect *„dispozitivele și accesoriile de utilizare, reîncărcare, sau încălzire a acestora”*. Astfel, constatăm că, prezenta propunere legislativă este neargumentată, fapt ce, contravine art.30 al Legii nr.100/2017.

11. Atenționăm asupra faptului că, pe lângă lipsa argumentării necesității completării Legii cu noțiunea *„dispozitive și accesorii de utilizare, reîncărcare, sau încălzire a acestora”*, autorii au omis să explice semnificația acestora, cu toate că, ele au un caracter general, fiind pasibile de interpretări neuniforme, fapt ce contravine art.23 al Constituției.

12. Mai mult, drept urmare a prezentării unei note informative neargumentate, apare neclaritatea privind motivul abordării selective a autorilor în materia propunerii modificării unor anumite articole și omiterii altora, care au legătură logică cu primele. Spre exemplu, omiterea propunerii completării cu textul *„dispozitive și accesorii de utilizare, reîncărcare, sau încălzire a acestora”* a următoarelor articole: **art.1, art. 13 alin. (2) lit. a),**

art.14, art.15 alin. (1), art.19, art. 20, art. 22 alin.(1) (a doua frază a propoziției din alin.(1)), **art.25 alin.(4)** (a doua propoziție a alin.(4)), **art.25 alin.(1) lit.d), art.37 alin.(2)** ale Legii nr.278/2007, **art.91¹ alin.(2)** al Codului Contravențional ș.a.). În acest sens, atestăm încălcarea normelor de tehnică legislativă prevăzute de art.46 alin.(3), art.63 alin.(1) și (2) al Legii nr.100/2017, or proiectul de lege respectiv nu asigură un **caracter unitar de reglementare**.

13. La fel, cu toate că, nota informativă indică faptul că „*proiectul de lege nu este elaborat în scopul armonizării legislației naționale cu legislația Uniunii Europene*”, totuși, aceasta explică modificarea propusă la **art.23 alin.(1) lit. b)** prin faptul că, respectiva modificare este conformă **Directivei 2014/40 a Uniunii Europene**. În acest sens, stabilim că, prin modificarea propusă, de fapt, are loc transpunerea legislației Uniunii Europene în conținutul art.23 alin.(1) lit. b) al Legii nr.278/2007. Astfel, amintim că, aducerea cadrului legal național în conformitate cu prevederilor actelor internaționale se realizează potrivit procedurii stabilite la art.31 al Legii nr.100/2017, procedură, care, în cazul de față, nu a fost respectată de către autori.

14. Corespunzător, atenționăm asupra încălcării procedurii de întocmire și prezentare a prezentului proiect de lege. Și, considerăm relevantă cazului de față practica Curții Constituționale (HCC nr. 14/2021, HCC nr.8/2021, HCC nr. 4/ 2021, §§ 66 - §§ 72; HCC nr. 28 /2020, §§ 38-39; HCC nr. 11/2014, § 62), conform căreia s-a constatat faptul că, nerespectarea procedurii stabilite de Constituție, Regulamentul Parlamentului și Legea nr.100/2017 constituie temei de declarare a neconstituționalității legii. Astfel, atestăm premise privind declararea neconstituționalității unei legi care va fi adoptată cu astfel de omisiuni.

A. Art. I, ce prevede modificarea Legii nr.278/2007 privind controlul tutunului:

15. În vederea respectării regulilor de tehnică legislativă, la **art.3 alin. (1)** din proiect este necesară reformularea modificării propuse, după cum urmează: „*la alineatul (1) **cuvintele „și produsele conexe” se substituie cu textul „produsele conexe, dispozitivele și accesoriile de utilizare, reîncărcare, sau încălzire a acestora”***”.

16. La **art.3 alin.(2)** al proiectului de lege menționăm că, potrivit regulilor de tehnică legislativă, completarea unui text sau alineat, fără a specifica ordinea în care se inserează cuvintele, semnifică completarea textului la sfârșitul acestuia. Prin urmare, în dispozițiile de modificare se vor exclude cuvintele „*la sfârșit*”, deoarece acestea sunt inutile.

17. La **art. 15 alin.(8)** al proiectului de lege, cuvintele „*se exclude*” urmează a fi înlocuite cu cuvintele „*se abrogă*”. Or, sintagma „*se exclude*” se utilizează doar în cazul excluderii unor cuvinte, sintagme, propoziții, iar, pentru exprimarea normativă a intenției de scoatere din vigoare a unor prevederi, se utilizează cuvintele „*se abrogă*” și nu „*se exclude*”, potrivit normelor de tehnică legislativă.

18. La **art.25 alin.(5)**, autorii propun ca, în ambele propoziții ale alineatului respectiv, cuvintele „a produselor conexe” să fie substituite cu textul „, produsele conexe, dispozitivelor și accesoriilor de utilizare, reîncărcare sau încălzire a acestora”. În vederea respectării normelor de tehnică legislativă, este necesară substituirea cuvintelor „în ambele cazuri” cu textul „în ambele propoziții”.

B. Art. II, ce prevede modificarea art. 91¹ al Codului Contravențional:

19. La fel ca și în situația propunerii modificării Legii nr.278/2007, în partea ce ține de modificarea art.91¹ al Codului Contravențional, nota informativă nu explică care este motivul și necesitatea modificărilor propuse, precum și, scopul urmărit. Corespunzător, în această parte, propunerile înaintate prin prezentul proiect de lege sunt neargumentate, fapt ce, contravine art.30 al Legii nr.100/2017.

20. De asemenea, proiectul de lege omite să indice propunerea de completare a denumirii art.91¹ al Codului Contravențional, cu textul „**produse conexe, dispozitive și accesorii de utilizare, reîncărcare, sau încălzire ale acestora**” la forma gramaticală necesară, care se impune drept urmare a modificărilor propuse conținutului art.91¹.

C. Art. III al proiectului de lege:

21. La **Art. III alin.(1)** sugerăm modificarea textului „după expirarea termenului de 6 luni” cu textul „la expirarea a 6 luni” pentru a corespunde normelor de tehnică legislativă și art.56 al Legii nr.100/2017.

În concluzie, constatăm că:

- 1) nu a fost respectată procedura de elaborare și prezentare în Parlament a proiectului de lege;
- 2) propunerea legislativă este una incompletă, deoarece nu oferă o reglementare uniformă normelor ce țin de produsele din tutun, produsele conexe, dispozitivele și accesoriile de utilizare, reîncărcare sau încălzire ale acestora;
- 3) nota informativă nu oferă explicațiile de rigoare pentru toate propunerile de modificare înaintate prin prezentul proiect de lege.

Astfel, atenționăm asupra necesității asigurării caracterului unitar de reglementare a normelor ce țin de produsele din tutun, produsele conexe, dispozitivele și accesoriile de utilizare, reîncărcare sau încălzire ale acestora. De asemenea, este necesară completarea notei informative cu toate explicațiile privind modificările propuse. La fel, menționăm obligativitatea prezentării, în calitate de anexă la proiectul în cauză a: avizelor, expertizelor, analizei impactului de reglementare și a rezultatelor consultărilor publice privind conținutul prezentului proiect de lege.

Urmare a celor expuse, sugerăm autorilor revizuirea conținutului proiectului de lege prin prisma obiecțiilor expuse.

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, connected strokes. The signature is slanted upwards to the right and appears to be the name 'Ion Creangă'.

**Șef Direcție generală,
Ion CREANGĂ**